

YATIRIMCILAR AÇISINDAN MUHASEBE KARININ KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ*

Bilim Uzm. Umut SAFÇIOĞLU**

Doç. Dr. Serhan GÜRKAN***

Araştırma Makalesi / *Research Article*

Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi

Aralık 2021, 23(4), 733-750

ÖZ

Muhasebe karının kalitesi, literatürde sıklıkla çalışılan bir konudur. Farklı çalışmalar, karın kalitesini farklı kriterleri kullanarak ölçmektedir. Bu çalışmada muhasebe karının kalitesini etkileyen faktörlerin önem derecelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinden biri olan Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada yatırım danışmanları ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları, karın sürekliliğinin kar kalitesini etkileyen en önemli faktör olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kar Kalitesi, Muhasebe Karı, Analitik Hiyerarşi Süreci

JEL Sınıflandırması: M41, M10

DETERMINING THE FACTORS AFFECTING THE EARNINGS QUALITY FROM THE PERSPECTIVE OF INVESTORS

ABSTRACT

Earnings quality is a topic that has been studied frequently in the literature. Different studies measured earnings quality using different criteria. In this study, it is aimed to determine the importance of the factors affecting the earning quality. For this purpose, Analytical Hierarchy Process (AHP) method, which is one of the Multi-Criteria Decision-Making (MCDM) methods, was used. The data obtained from investment advisors were used in this research. Research findings reveal that the continuity of the earnings is the most important factor affecting the quality of the earnings.

* Makale Geliş Tarihi (Date of Submission): 11.02.2021; Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 09.05.2021
Bu çalışma, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde hazırlanan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

** Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, umut.safcioglu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6933-0935>

*** Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, serhangurkan@karabuk.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-2363-5661>

Atıf (Citation): Safcıoğlu, U. ve Gürkan, S. (2021). Yatırımcılar Açısından Muhasebe Karının Kalitesini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 23(4), 733-750. <https://doi.org/10.31460/mbdd.878788>.

Keywords: Earnings Quality, Earnings, Analytical Hierarchy Process

JEL Codes: M41, M10

1. GİRİŞ

1960 yılların sonlarında pozitif muhasebe teorisi önem kazanmaya başlamıştır. Pozitif muhasebe teorisinin gelişiminde muhasebe araştırmalarının sorgulayıcı tavrının önemli bir rol üstlendiği söylenebilir (Sterling 1990, 112). Pozitif muhasebe teorilerinin en önemli özelliği, geleceğe yönelik tahminlere de yer vermesidir (Christenson 1983, 19). Muhasebe verileri, işletmelerin mevcut dönemdeki faaliyetlerinin sonuçlarını göstermesinin yanında, geçmiş dönemdeki verileri göz önüne alarak gelecek dönemdeki finansal verileri tahmin etmede kullanılmaktadır (Beaver 1981, 2). Geleceğe yönelik finansal performans tahminlerinde en sık kullanılan muhasebe verisinin, kar olduğu söylenebilir.

1960'lı yılların sonlarında Ball ve Brown (1968) ile Beaver (1968) tarafından yapılan çalışmalar pozitif muhasebe teorisine olan ilginin başlangıcını oluşturmaktadır. Sonraki çalışmalar, muhasebe tarafından ortaya konulan rakamların, yatırımcıların menkul kıymet piyasalarına yönelik kararları için önemli bir bilgi kaynağı olup olmadığı sorusu üzerine temellendirilmiştir. Pozitif muhasebe teorisi çalışmalarında söz konusu soruya, işletmelerin finansal tablolarında açıklanan veriler ile işletmelerin hisse senedi fiyatları/getirileri arasındaki ilişkilerin ekonometrik modeller yardımıyla incelenmesi yöntemiyle cevap aranmaktadır (Köse ve Gürkan 2014, 27). Eğer modelden elde edilen katsayılar, istatistiksel olarak anlamlı ise yatırımcıların modele dahil edilen muhasebe bilgisini yatırım kararlarında dikkate aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Muhasebe verileri ile hisse senedi fiyatları/getirileri arasındaki ilişki “bilgi perspektifi” veya “değer ilişkisi” olarak adlandırılmaktadır (Köse ve Gürkan 2014, 28). Ball ve Brown’a (1968) göre muhasebe karlarının, açıklama tarihlerine bağlı olarak hisse senetleri fiyatlarında hızlı bir değişime neden olması, muhasebe karlarının bilgi içerme gücünün göstergesidir. Pozitif muhasebe teorisi bağlamında kar rakamı ile hisse senedi fiyatları/getirileri arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Özer ve Yücel (2005), Birgili ve Düzer (2010), Büyükşalvarcı (2011), Korkmaz ve Karaca (2013), Köse ve Gürkan (2014), Kaya ve Öztürk (2015), Gör ve Tekin (2019) tarafından yapılan çalışmalar Türkiye sermaye piyasası üzerine yapılan bu tarz çalışmalara örnek olarak verilebilir. Söz konusu çalışmaların bulguları dikkate alınarak işletme performansının en temel göstergesi olarak kabul edilen kar rakamlarının yatırımcılar için büyük bir önem taşıdığı öne sürülebilir.

Temel analiz, yatırımcıların sıklıkla kullandığı bir analiz tekniğidir. Portföy yatırım kararlarında işletmelerin finansal tabloları temel analiz kapsamında incelenmektedir. Temel analiz kapsamında işletmelerin açıkladıkları kar rakamları da değerlendirilmektedir. Yatırımcıların yatırım kararlarında kar rakamının farklılık yaratma kabiliyeti “kar kalitesi” olarak nitelendirilmektedir. Kar rakamına yönelik yatırımcıların değerlendirmeleri; uygulanan muhasebe politikalarından, denetçi görüşlerinden,

tahakkukların yönetilmesinden, karı oluşturan gelir gider kalemlerinin neler olduğundan, önceki dönemlere göre tutar farklılıklarından ve benzeri faktörlerden etkilenmektedir. Ancak, her faktör, yatırımcıların değerlendirmesi üzerinde farklı seviyede ve farklı yönde etkiye sahiptir. Bu durum, muhasebe/finans literatüründe karın kalitesinin ölçülme yöntemi konusunda fikir birliğinin oluşmamasına neden olmaktadır. Diğer bir deyişle, karın kalitesine ilişkin yapılan çalışmaların farklı noktalara odaklandığı görülmektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda kar kalitesini etkileyen faktörler, ayrı ayrı ele alınmakta ve çalışmada incelenen faktör üzerinden karın kalitesi açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu çalışma, önceki çalışmalardan farklı olarak, kar kalitesini etkileyen faktörleri bir bütün içerisinde incelemektedir. Bu yönüyle çalışmanın, okuyucuların daha önce yapılmış çalışmalar arasında bağ kurmasına yardımcı olması amaçlanmıştır. Çalışma, yatırım danışmanlarının kar kalitesi üzerinde etkili olan faktörlere ilişkin değerlendirmelerine odaklanmaktadır. Bu sayede çalışmada, önceki çalışmalardan farklı olarak, karın kalitesinin ölçülme yöntemi yerine; hesaplamalara dahil edilen faktörlerin karşılaştırılması yapılmaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kar Kalitesi Tanımı

Kar kalitesi kavramı, 1930’larda menkul kıymetlerin değerinden çok düşük veya fazla fiyatlandırıldığı, dolayısıyla da gerçek değerini yansıtmadığı fikri üzerine ortaya çıkmıştır. Kar kalitesi kavramı literatürde ortak bir tanıma sahip olmamasına rağmen muhasebe literatüründe sıkça kullanılmaktadır. Kavramın kullanımı, her ne kadar 1990’lı yıllardan sonra önem kazanmaya başlasa da Dodd ve Graham’ın (1934) makalesine kadar dayanmaktadır. Kar kalitesi kavramı ilk akla gelen tanımıyla, mevcut döneme ait olan karların gelecek dönemin karlarını tahmin etmek konusunda içerdiği yararlı bilgi olarak ifade edilmektedir.

Bernstein ve Siegel (1979), kar kalitesini sürdürülebilirlik üzerine şekillendirmiştir ve mevcut karların, benzer koşullar devam ettiğinde sonraki dönem karları içerisinde ne derecede varlığını sürdürebildiği ile kar kalitesini tanımlamıştır. Bellovary, Giacomino ve Akers (2005) ile McKee’nin (2005) çalışmalarında da benzer ifadelerle rastlamak mümkündür. Söz konusu çalışmalarda “kar kalitesi” kavramı, içinde bulunulan döneme ait karların sonraki dönemlere ait karların tahmininde hangi oranda yararlı oluşunun ölçüsüdür. Benzer şekilde Campbell, Downes ve Schwartz (2015), çalışmalarında gelecekteki nakit akışlarının tahmininde açıklanan kar rakamının içerdiği yararlı bilgi düzeyi üzerinden karın kalitesini tanımlamaktadırlar. Chang, Donohoe ve Souigiannis (2016), kaliteli bir karın işletmenin gelecekteki nakit akışlarının tahmini amacıyla kullanılabilmesi gerektiğini ifade etmektedir. García-Meca ve García-Sánchez (2018) ile Cherkasova ve Markina (2021), işletmenin gelecekteki nakit akımlarına ilişkin yatırımcı tahminlerinde/beklentilerinde değişiklik yapabildiği ölçüde kar rakamının kalitesinden bahsedilebileceğine değinmektedirler.

Chan ve diğerleri (2001) kar kalitesini, rapor edilen karın işletmenin finansal performansını yansıtan ölçü olarak görmektedir. Kirschenheiter ve Melumad (2007), karın kalitesini firma değeri ile kar rakamı arasındaki ilişki üzerinden ölçmektedir. Uzun dönemli firma değeri ile kar rakamı arasındaki ilişkinin yüksek olması, karın kalitesinin de yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Bu noktada yazarlar, veri setine dahil ettikleri işletmeler ve dönemler arasında kar kalitesini yüksek ve düşük şekilde sınıflandırmaktadır. Penman ve Zhang (2002) kar kalitesi kavramını, açıklanan kar rakamının sonraki dönemlerin karının tahmin edilmesine yardımcı olup olmadığı ile değerlendirmektedir. Karların yüksek kaliteli olarak tanımlanabilmesi için “sürdürülebilir kar” niteliğini taşıması gerekmektedir. Aynı şekilde Schipper ve Vincent (2003) yüksek kaliteli karları tek seferlik olmayan, gelecekte de süreklilik gösteren kar olarak ifade etmişlerdir.

Dechow ve Schrand (2004), yüksek kaliteli karın tanımını üç yönlü olarak ele alarak almıştır. İlk olarak, açıklanan karlar, mevcut performansı yansıtmalıdır. İkincisi, gelecekteki firma performansının iyi bir göstergesi olmalıdır ve üçüncü olarak firmanın özsel değerini doğru bir şekilde ortaya koyuyor olmalıdır. Penman ve Zhang (2002) yüksek kaliteli kazancı, gelecekteki kazanımların sürdürülebilir göstergeleri olarak tanımlarken, Comiskey ve Mulford (2000) yüksek kaliteli finansal raporlamayı sürdürülebilir kar üretme yeteneği olarak sınıflandırmaktadır. Basu (1997) ise ihtiyat anlamında olan muhafazakarlığın da muhasebe kalitesinin bir özelliği olarak ortaya konulması gerektiğini ifade etmektedir.

Açıklanan kar rakamının yatırımcıların portföy yatırım kararlarında farklılık yaratma kabiliyeti, karın yapısına ve uygulanan muhasebe politikalarına göre farklılaşmaktadır. Yukarıda yer verilen kar kalitesi tanımlamalarının farklı bakış açılarına sahip olmaları bu savı desteklemektedir. Ancak tüm tanımlamalar, yatırım kararlarında kar rakamının yararlı bir bilgi olarak kullanılıp kullanılmadığı sorusu üzerine temellendirilmiştir. Tanımlamalar sağlanan faydanın hangi konuda olduğuna göre farklılaşmaktadır. Bu bilgi ışığında genel bir tanımlama ile karın kalitesi, açıklanan kar rakamının yatırımcıların yatırım kararlarında farklılık yaratma kabiliyeti olarak ifade edilebilir.

2.2. Kar Kalitesini Etkileyen Faktörler

Kar kalitesine ilişkin yapılan tanımlar dikkate alınarak kar kalitesini etkileyen faktörler bu çalışmada, (i) muhasebe kalitesi ve (ii) karın yapısı olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

2.2.1. Muhasebe Kalitesi

Muhasebe kalitesi, ilk olarak finansal tablolardaki bilgilerin doğruluğu ve anlaşılabilirliği üzerinden ifade edilebilir (Chen ve diğerleri 2010, 222). Doğruluk ve anlaşılabilirliğe ek olarak; muhasebe kalitesi için tahakkuk esasına göre düzenlenmiş finansal veriler ile işletmenin sonraki dönem finansal verileri arasında ekonometrik açıdan anlamlı ilişkinin bulunması gerekmektedir. Söz konusu ilişki ne kadar yüksek ise muhasebe kalitesinin de o kadar yüksek olduğu söylenebilir. Bu değerlendirmede işletmenin geçmiş dönemleri ile veya farklı işletmeler ile karşılaştırma yapmak mümkündür (Dechow ve diğerleri

2010, 352). Muhasebe kalitesi içerisinde değerlendirilen bir diğer unsur ise karşılaştırılabilirliktir. Uluslararası düzeyde yayımlanan muhasebe standartları ve bu standartlara ilişkin güncellemeler, muhasebe kalitesinin artırılması amacıyla atılmış bir adım olarak görülebilir. Bu çalışmada, muhasebe kalitesi; (i) tahakkuk kalitesi, (ii) denetim firmasının büyüklüğü ve (iii) ölçüm kalitesi olarak üç alt boyutta ele alınmıştır.

2.2.1.1. Tahakkuk Kalitesi

Tahakkuklar, gelir ve giderlerin gerçekleşme zamanları ile nakit akışları arasındaki farkı temsil etmektedir. Chan ve diğerleri (2001) sadece dönem kar rakamını analiz etmeye odaklanmanın, yani gelir tablosunda doğrudan gözlemlenenin, kazanç kalitesi hakkında önemli bilgileri göz ardı ettiğini iddia etmektedir. Gelirler ve giderler, tahakkuk esasına göre hesaplanmaktadır. Dolayısıyla hem nakit akımını hem de tahakkukları kapsamaktadırlar. Bu bileşenlerin her birinin kendine özgü özellikleri ve belirli bir dönemde elde edilen sonuçlar hakkında tamamlayıcı bilgi türleri vardır. Tahakkuklar, şirketin ekonomik finansal durumunun raporlanmasına dönemsellik katarak muhasebenin önemli bir işlevini üstlenmektedir (Dechow ve Schrand 2004, 1).

Kar yönetiminin tespitine yönelik modeller (Healy Modeli, DeAngelo Modeli, Jones Modeli, Dechow ve Sloan Modeli), ihtiyari ve ihtiyari olmayan tahakkuk kavramlarını karşımıza çıkarmaktadır (Dechow ve diğerleri 1995). İhtiyari tahakkuklar, kar yönetimi uygulamalarında ölçü olarak kullanılmaktadır. İhtiyari tahakkuklar, muhasebe politikalarındaki seçimler dolayısıyla yöneticilerin kontrolünde ve inisiyatifindedirler; dolayısıyla, karın yönetilmesine olanak tanımaktadırlar. İhtiyari olmayan tahakkuklarda ise yöneticilerin kontrolü yoktur; bu nedenle de karın yönetilmesi amacıyla kullanılamazlar. Dechow ve Dichev (2002), Richardson ve diğerleri (2002), Dechow ve Ge (2006), Ardakani ve diğerleri (2013), Özkan ve Kayımlı (2015) çalışmalarında karın kalitesinin ihtiyari tahakkukların büyüklüğünden etkilendiğini ortaya koymaktadır. Jiang ve Chen (2019) ise toplam tahakkuklar üzerinden geliştirdikleri model ile karın kalitesini ölçmektedirler. Cherkasova ve Markina (2021) ise toplam tahakkuklardaki değişim tutarını, karın kalitesini ölçmek amacıyla kurdukları modelde bağımlı değişken olarak kullanmaktadırlar.

Söz konusu çalışmalarda ihtiyari tahakkuklar tutar olarak arttığında karın kalitesinin azaldığı bulgusuna yer verilmektedir. Yukarıda değinilen çalışmaların bulguları doğrultusunda tahakkuk kalitesinin, karın kalitesini etkileyen faktörlerden bir tanesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle “tahakkuk kalitesi” araştırma kapsamında karın kalitesini etkileyen faktörler arasında değerlendirilmiştir.

2.2.1.2. Denetim Firmasının Büyüklüğü

Muhasebe kalitesi, yukarıda da değinildiği üzere, ilk olarak finansal tablolardaki bilgilerin doğruluğu ve anlaşılabilirliği üzerine inşa edilmektedir. Muhasebenin temel kavramlarından biri olan sosyal sorumluluk kavramı; muhasebenin organizasyonunda, muhasebe uygulamalarının yürütülmesinde ve

mali tabloların düzenlenmesi ve sunulmasında; belli kişi veya grupların değil, tüm toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve dolayısıyla bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması gereğini ifade etmektedir. Sosyal sorumluluk kavramının gerekleri ancak bağımsız denetimin varlığı ve yapılan denetime duyulan güvenin neticesinde karşılanabilmektedir. Bağımsız denetim süreci yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesini ve uygun bağımsız denetim tekniklerinin uygulanmasını gerektirmektedir. Bu açıdan bağımsız denetçinin sahip olduğu olanaklar, ekip ve deneyim bağımsız denetim sürecinde etkili olmaktadır. Denetim firmaları, finansal tablo ve bilgilerin finansal raporlama standartlarına ne kadar uygun ve doğru olduğu konusunda güvence sağlama faaliyetini yerine getiren kuruluşlardır. Denetim firmalarının asli görevi, denetim standartlarında belirtilen bağımsız denetim metodlarını kullanarak kayıt, defter ve belge çerçevesinde denetim yapmak ve bunları değerlendirme işlemine tabi tutarak raporlamayı ifade etmektedir (Arkan 1976, 48). Sermaye piyasalarının gelişmesi noktasında yatırımcılara güven içinde yatırımlarını gerçekleştirecek ortamın sağlanması gerekmektedir. Bu ortamın sağlanmasında en önemli faktörlerden birisi denetim kalitesidir (Selimoğlu ve Yeşilçelebi 2014, 30). Denetim kalitesi kavramı, denetçinin ve denetim firmasının faaliyet süreci içerisinde arzu edilen kalite seviyesinde, en doğru neticeyi elde ettirecek ve güvence sağlayacak bir sisteme sahip olma kabiliyetidir (Ceylan 2007, 220).

Araştırmacılar, kasıtlı ve kasıtsız yanlışlıkların azaltılmasındaki rolleri nedeniyle denetçilerin kazanç kalitesinin belirleyicisi olduğunu varsaymaktadır. Bir denetçinin yanlış beyanları azaltma kabiliyeti, denetçinin hem önemli bir yanlışlık tespit etme hem de ayarlama veya raporlama yapma yeteneğinin bir fonksiyonudur. Araştırmacılar, bir denetçinin hataları algılama yeteneğinin denetçi çabasının ve etkililiğinin bir işlevi olduğunu ve denetçinin hataları bildirme veya düzeltme teşviki, dava riski, itibar maliyetleri ve denetçinin bağımsızlığı gibi faktörlere bağlı olduğunu varsaymaktadır (Caramanis ve Lennox 2008, 121). Denetçiler ile muhasebe kalitesi arasındaki ilişkiye yönelik benzer ifadeler Simunic ve Stein (1987), Krishnan (2003), Dunn ve Mayhew (2004) çalışmalarında da yer almaktadır. Bunlara ek olarak, Butler ve diğerleri (2004) ele aldıkları çalışmada, kar yönetimi ve denetim firması büyüklüğü arasında ters yönlü bir alaka düzeyi gözlemlenmiştir. Dechow ve Schrand (2010:380) çalışmasında ilk beş büyük denetim firmasının, işletmelerin isteğe bağlı tahakkukları manipüle etme eğilimlerini engelledikleri sonucuna ulaşmıştır. Nasser (2021), kurumsal yönetim uygulamalarının işletmenin kar kalitesini yükselttiğini vurgulamaktadır. Çalışmada ayrıca denetim firmasının büyüklüğünün kurumsal yönetim uygulamalarına olumlu katkı sağladığına yer verilmektedir. Sonuç olarak, Nasser (2021) denetim firması büyüklüğü ile karın kalitesi arasında kurumsal yönetim uygulamaları üzerinden bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir.

Yukarıda yer verilen çalışmaların bulguları doğrultusunda, denetim firmasının büyüklüğünün kar yönetimine engel olmak işlevi ile karın kalitesi üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle “denetim firmasının büyüklüğü” araştırma kapsamında karın kalitesini etkileyen faktörler arasında değerlendirilmiştir.

2.2.1.3. Ölçüm Kalitesi

Sermaye piyasalarında işletmelerin farklı nedenlerle de olsa kar yönetimine başvurdukları görülmektedir. Bu noktada muhasebe standartlarında ve kurallarında yer alan esneklikler kar yönetimine olanak sağlamaktadır. Bu çerçevede muhasebe yöntemleri ve tahakkuklar kullanılarak yapılan kar yönetimleri ortaya çıkmaktadır. Muhasebe yöntemleri kullanılarak yapılan kar yönetimi; stok değerlendirme yöntemleri, amortisman yöntemlerinin seçilmesi, harcamaların giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi gibi yöntemler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu sayede işletmeler, cari dönem karını olduğundan daha düşük veya daha yüksek gösterebilmektedir (Kiracı 2009, 168). Karın yönetilmesine yönelik muhasebe politikalarının seçimi, ölçüm kalitesi olarak nitelendirilmektedir. Cao, Feng ve Kimbrough (2021), çalışmalarında gelir gider kalemlerinin raporlanma zamanlaması ile ilgili olarak seçilen muhasebe politikalarının kar rakamı ile hisse senedi getirileri arasındaki ilişkiyi zayıflattığını ileri sürmektedir. Çalışmada muhasebe politikaları vasıtasıyla gelir ve gider tutarlarının dönemler arasında kaydırılması şeffaflığı olumsuz etkilemekte ve bu nedenle karın kalitesini azalttığına yer verilmektedir.

Hata ve hileden farklı olarak muhasebe politikaları vasıtasıyla karın yönetilmesi, muhasebe kurallarına aykırı olmamakla birlikte; sosyal sorumluluk kavramının ihlaline neden olmaktadır. Bu açıdan uygulanan muhasebe politikalarının, karı yönetmek amacı taşıması önem kazanmaktadır. Bu bilgi doğrultusunda “ölçüm kalitesi” karın kalitesini etkileyen faktörlerden biri olarak araştırmaya dahil edilmiştir.

2.2.2. Karın Yapısı

Karın yapısı, iki farklı açıdan ele alınabilir. Bunlardan ilki karın sürekliliğidir. Yüksek kaliteli karlar, açıklanan kar rakamlarının, ekonomik koşullar doğrultusunda sonraki yıllarda tutar olarak devam etmesidir. Eğer karlar bir defalıktan ziyade süreklilik gösteriyorsa yüksek kaliteli karlar olarak tanımlanmaktadır (Schipper ve Vincent 2003, 104). İkincisi ise kardaki değişim oranıdır. Kardaki değişim, faaliyetlerinden elde edilen karların dönemler arasındaki dalgalanmasını ifade etmektedir.

2.2.2.1. Karın Sürekliliği

Süreklilik kavramı, bir defalık kazançlardan ziyade düzenli akışı ifade etmektedir. Literatürde karın kalitesini, karın sürekliliği ile ölçen çok sayıda çalışmaya rastlamak mümkündür. Dechow ve Skinner (2000), Richardson ve diğerleri (2005), Dechow ve Ge (2006) karın sürekliliği ile kar kalitesi arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışmalara örnek olarak gösterilebilir. Söz konusu çalışmalarda cari dönem karında süreklilik gösteren kalemlerin gelecek dönem karlarında da devam edeceği ve ekonomik koşullar dikkate alınarak tutarsal değişimin tahmin edilebileceği varsayımı ile hareket edilmektedir.

Dolayısıyla süreklilik arz etmeyen kar kalemleri, gelecek dönem karlarının tahmin edilmesi noktasında herhangi bir yararlı bilgi içermemektedir. Bu nedenle geçici karların, yatırımcıların

kararlarında etki yaratma kabiliyetine sahip olmadığı düşünülmektedir (Lev 1989, 162). García-Meca ve García-Sánchez (2018) çalışmasında karın devamlılığını ölçmeye yönelik geliştirdikleri model üzerinden karın kalitesini değerlendirmektedirler. Çalışmada elde edilen devamlılık katsayısının büyüklüğü aynı zamanda karın kalitesini temsil etmektedir. Kar kalitesini, yatırımcıların kararlarında farklılık yaratma kabiliyeti olarak tanımlamıştık; bu tanımlama doğrultusunda araştırmada karın kalitesini etkileyen faktörler arasına “karın sürekliliği” kavramı eklenmiştir.

2.2.2.2. Kardaki Değişim Oranı

Kar ve kar büyüme oranları gerek yatırımcılar gerekse yöneticiler açısından hisse değerlendirme ve performans ölçüm noktasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Temel analiz vasıtasıyla yatırımcılar, işletmelerin gelecek dönemleri için kar rakamı tahminleri yapmaktadırlar. Söz konusu tahminler, yatırımcıların portföy yatırımlarında etkili olan faktörlerden bir tanesidir. Açıklanan kar rakamının tahmin edilen/beklenen kar rakamı ile arasındaki fark ne kadar büyükse yatırımcıların vereceği tepki de o derecede büyük olmaktadır. Bunun nedeni; gelecek dönemlere ilişkin beklentilerin hareket noktası olan kar rakamının cari dönem için farklı bir tutarda gerçekleşmesidir. Bu durumda beklenen kar rakamına dayanılarak yapılan tüm tahminler ve alınan yatırım kararlarının tekrar değerlendirilmesi ve yeni kararların alınması gerekmektedir (Dichev ve Tang 2009,167).

Kardaki tutarsal değişimin büyüklüğü yatırımcı kararlarını o ölçüde etkilemektedir. Ancak, bu aşamada karın değişkenliği ile karın kalitesi arasında ters yönlü bir ilişkiden bahsedebiliriz. Dichev ve Tang (2009), yaptıkları araştırmada yüksek değişkenliğe sahip karların daha düşük öngörülebilirliğine sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Dolayısıyla, kar rakamı dönemler arasında ne kadar fazla değişirse yatırımcıların o bilgiyi yatırım kararlarında kullanma düzeyi o derecede azalacaktır. Bu bilgi ışığında “kardaki değişim oranı” araştırmada kar kalitesini etkileyen faktörler arasına dahil edilmiştir.

3. MUHASEBE KARININ KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ÖNEM DEREJESİNİN BELİRLENMESİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

Araştırmada, yatırımcılar açısından muhasebe karının kalitesini etkileyen faktörleri önem derecelerine göre sıralayarak, yatırımcıların kar kalitesi algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda araştırmada, çok kriterli karar verme (ÇKKV) teknikleri arasında yer alan analitik hiyerarşi prosesi (AHP) yöntemi kullanılmıştır. Yatırımcılar açısından muhasebe karının kalitesini etkileyen faktörlerin belirlenme aşamasında araştırma kapsamına bir aracı kurumda aktif olarak çalışan ve en az 5 yıl deneyimi bulunan yirmi üç yatırım danışmanı dahil edilmiştir.

Araştırmada ele alınan ana kriterler kar kalitesi üzerine daha önce yapılan çalışmaların detaylı olarak taranarak elde edilmiştir. Literatür taramasına ek olarak yatırım danışmanları ile yapılan ön görüşmeler

neticesinde araştırmanın ana kriterleri (i) muhasebe kalitesi ve (ii) kar yapısı şeklinde belirlenmiştir. Muhasebe kalitesi için referans alınan çalışmalar; Dechow (1994), Dechow ve diğerleri (1998), Ohlson ve Zhang (1998), Penman ve Zhang (2002), Schipper ve Vincent (2003), Barth ve diğerleri (2008), Dechow ve diğerleri (2010), Yel (2012) ve Akkaya ve Aktaş (2013) şeklinde sıralanabilir. Karın yapısı için referans alınan çalışmalar ise Lambert (1984), Chaney ve Lewis (1995), Sayılğan ve Gürdal (2004), Mckee (2005), Kirschenheiter ve Melumad (2007) ve Leal ve diğerleri (2017) şeklinde sıralanabilir. Ana kriterlerin belirlenmesinin ardından muhasebe kalitesi üç, kar yapısı iki alt kritere ayrılmıştır.

Tablo 1. Araştırmanın Ana ve Alt Kriterleri

Ana Kriterler	Alt Kriterler
Muhasebe Kalitesi	Tahakkuk Kalitesi
	Denetim Firmasının Büyüklüğü
	Ölçüm Kalitesi
Karın Yapısı	Karın Sürekliliği
	Kardaki Değişim Oranı

Muhasebe kar kalitesinde etkili olan kriterlerin önem derecesi belirlenirken yatırımcılardan alınan görüşlerin tutarlılık derecesinin Saaty (1991) tarafından önerilen 0,10 (%10) tutarlılık sınırını aşmadığı kontrol edilmiştir. Bu noktada, tutarlılık derecesi %10 dan düşük olan görüşler değerlendirme kapsamına dahil edilmekte; aşanlar ise değerlendirme dışı bırakılmaktadır.

Grup sonucu, Goepel (2018:476) çalışması doğrultusunda uzman görüşlerinin ağırlıklı geometrik ortalaması şeklinde hesaplanmıştır. İkili karşılaştırmanın tutarlılık oranları kontrol edilmiş olup kriterlerin ağırlıkları AHP yönteminin yardımıyla hesaplanmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan hesaplamalar neticesinde grup konsensüs dereceleri Goepel (2018:478) çalışmasında yer aldığı şekliyle aşağıdaki gibi belirlenmiştir. Konsensüs göstergesi %0 (konsensüs yok) ile %100 (tam konsensüs) arasında değişir.

Tablo 2. Grup Konsensüs Dereceleri

Derece	Konsensüs
≤ %50	Çok Düşük
%50- %65	Düşük
%65- %75	Orta
%75- %85	Yüksek
≥ %85	Çok Yüksek

3.2. Araştırmanın Bulguları

Muhasebe kalitesi ve karın yapısı şeklindeki iki ana kritere ait AHP yöntemi vasıtasıyla elde edilen ağırlıklar Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Ana Kriter Ağırlıkları

Tutarlılık Oranı (CR): %0,0		
Grup Konsensüs Oranı: %87,5 Çok Yüksek		
Ana Kriterler	Muhasebe Kalitesi	Karın Yapısı
Grup Sonucu	%38,4	%61,6
Kriter İçi Sıralama	2	1

Katılımcılardan elde edilen veriler ışığında karın kalitesini etkileme noktasında karın yapısının, muhasebe kalitesine göre daha önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ana kriterlere ilişkin ağırlıklar sırasıyla karın yapısı için %61,6; muhasebe kalitesi için %38,4 olarak hesaplanmıştır. Grup konsensüs oranı %87,5 olarak hesaplanmıştır; buna göre araştırmaya katılan uzmanların ana kriterlerin önem derecesi konusunda çok yüksek fikir birliğine sahip olduğu söylenebilir. İkili karşılaştırma matrisinde oluşan tutarlılık oranı ise %0'dır. Bu oranın %10'dan düşük olması da kriterlerin karşılaştırılmasında AHP yöntemine göre yeterince tutarlı davranıldığını ifade etmektedir.

Ana kriterlere ilişkin genel değerlendirmenin ardından her bir ana kritere ilişkin alt kriterlerin önem dereceleri inceleme kapsamına dahil edilmiştir. Bu bağlamda ana kriterimizden birisi olan muhasebe kalitesinin üç alt kriteri olan tahakkuk kalitesi, denetim firmasının büyüklüğü ve ölçüm kalitesinin ağırlıkları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Muhasebe Kalitesinin Alt Kriterlerine İlişkin Ağırlıklar

Tutarlılık Oranı (CR): %1			
Grup Konsensüs Oranı: %92,6 Çok Yüksek			
	Tahakkuk Kalitesi	Denetim Firmasının Büyüklüğü	Ölçüm Kalitesi
Grup Sonucu	%60,3	%13,7	%26,0
Kategori İçi Sıralama	1	3	2

Araştırma probleminin hiyerarşik yapısı içerisinde muhasebe kalitesi ana kriteri, kendi içerisinde üç alt kritere ayrılmıştır. Tablo 9'da yer alan bilgiler doğrultusunda muhasebe kalitesi için yatırımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda tahakkuk kalitesinin %60,3 oranıyla kategori içi sıralamada birinci ve en önemli alt kriter olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kategori içi diğer sıralamalar ise %26 oranla ölçüm kalitesi kategori içi sıralamada ikinci, denetim firmasının büyüklüğü %13,7 oranla üçüncü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Grup konsensüs oranı %92,6 olarak hesaplanmıştır; buna göre araştırmaya katılan uzmanların deneyim kriterinin alt kriterlerinin önem derecesi konusunda çok yüksek düzeyde fikir birliğine sahip olduğu söylenebilir. İkili karşılaştırma matrisinde oluşan tutarlılık oranı ise %1'dir. Bu oranın %10'dan düşük olması da kriterlerin karşılaştırılmasında AHP yöntemine göre yeterince tutarlı davranıldığını ifade etmektedir.

Bir diğer ana kriter olan karın yapısının alt kriterlerine ilişkin ağırlık ve sıralama Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5. Karın Yapısının Alt Kriterlerine İlişkin Ağırlıklar

Tutarlılık Oranı (CR): %0		
Grup Konsensüs Oranı: %94,7 Çok Yüksek		
	Karın Sürekliliği	Kardaki Değişim Oranı
Grup Sonucu	%64,4	%35,6
Kategori İçi Sıralama	1	2

Hiyerarşik yapısı içerisinde karın yapısı ana kriteri, kendi içerisinde iki alt kritere ayrılmıştır. Tablo 5’te yer alan bilgiler doğrultusunda karın yapısı için yatırımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda karın sürekliliği %64,4 oranıyla kategori içi sıralamada birinci ve en önemli alt kriter olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kategori içi diğer sıralama ise %35,6 oranla kardaki değişim oranı kategori içi sıralamada ikinci olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Grup konsensüs oranı %94,7 olarak hesaplanmıştır; buna göre araştırmaya katılan uzmanların deneyim kriterinin alt kriterlerinin önem derecesi konusunda çok yüksek düzeyde fikir birliğine sahip olduğu söylenebilir. İkili karşılaştırma matrisinde oluşan tutarlılık oranı ise %1’dir. Bu oranın %10’dan düşük olması da kriterlerin karşılaştırılmasında AHP yöntemine göre yeterince tutarlı davranıldığını ifade etmektedir.

Ana ve alt kriterlere ilişkin önem derecesini belirlemeye yönelik yukarıda yapılan değerlendirmeler toplulaştırılmış bir şekilde Tablo 6’da sunulmuştur. Tablo 6, ana kriter ağırlıklarını, her bir ana kritere ait alt kriterlerin grup içi ağırlıklarını ve alt kriterlerin tüm alt kriterler arasındaki ağırlığını göstermektedir.

Tablo 6. Kriterlere İlişkin Ağırlıkların Toplu Gösterimi

Ana Kriter	Ana Kriterler Arası Ağırlıklar	Alt Kriterler	Alt Kriterler Arası Ağırlıklar	Genel Ağırlıklar	Genel Sıra
Muhasebe Kalitesi	%38,4	Tahakkuk Kalitesi	%60,3	%23,2	2
		Denetim Firmasının Büyüklüğü	%13,7	%5,2	5
		Ölçüm Kalitesi	%26,0	%10,0	4
Karın Yapısı	%61,6	Karın Sürekliliği	%64,4	%39,7	1
		Kardaki Değişim Oranı	%35,6	%21,9	3

Yatırımcılar açısından muhasebe kar kalitesini belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmamızda belirlenen faktörleri toplu bir şekilde ele alındığında şu sonuçlara ulaşılmıştır. Kar kalitesini etkileyen en önemli faktörün %39,7 genel ağırlık oranına sahip karın sürekliliği olduğu görülmektedir. Genel sıralamada ikinci olan kriterimiz ise %23,2 genel ağırlık oranına ile tahakkuk kalitesi yer almıştır. Kardaki değişim

oranı %21,9 genel ağırlık ile üçüncü, ölçüm kalitesi %10 ile dördüncü ve denetim firmasının büyüklüğü %5,2 ile en az etkili kriter olarak değerlendirilebilir.

4. SONUÇ

Finansal tablolarda çok sayıda bilgi yer almasına karşılık yatırımcıların menkul kıymet yatırım kararlarında en etkili olanın “kar rakamı” olduğu söylenebilir. Kar rakamı, bir işletmenin finansal performansının özeti şeklinde görülmekte ve işletmenin gelecekteki finansal performansı hakkında yatırımcılara bilgi sunmaktadır. Herhangi bir finansal verinin, yatırımcılar tarafından karar sürecine ne ölçüde dahil edileceği o bilginin kalitesi ile yakından ilişkilidir. Sağlıklı yatırım kararı verme noktasında, diğer tüm kamuya açıklanan bilgiler gibi, kar rakamının kalitesi de son derece önemlidir. Bu aşamada kalite, finansal performansı doğru temsil etmek olarak görülebilir. Kar rakamının finansal performansı doğru temsil etme kabiliyetini etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Karın kalitesini etkileyen faktörler olarak adlandırabileceğimiz söz konusu faktörlerin hepsi aynı ölçüde kaliteye etki etmemektedir. Bu nedenle muhasebe/finans literatüründe ortak bir kar kalitesi tanımına rastlamak mümkün değildir. Karın kalitesine ilişkin yapılan çalışmaların farklı noktalara odaklandığı görülmektedir. Önceki çalışmalarda karın kalitesini etkileyen faktörler ayrı ayrı ele alınmakta ve çalışmada incelenen faktör üzerinden karın kalitesi açıklanmaya çalışılmaktadır.

Karın kalitesinin ölçülmesine yönelik çalışmalar bir bütün olarak ele alındığında tek bir faktör üzerinden kar kalitesini açıklamanın çok sağlıklı olmayacağı savı ileri sürülebilir. Dahası, yatırımcılar kar rakamının kalitesini değerlendirirken farklı noktalara aynı anda ama farklı önem derecesinde odaklanmaktadır. Diğer bir ifade ile yatırımcılar, kar rakamının yatırım kararlarında ne ölçüde etkili olacağına çeşitli kriterleri dikkate alarak karar vermektedirler. Bu bilgi ışığında bu çalışmada karın kalitesini etkileyen faktörlerin önem derecesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Karın kalitesini etkileyen faktörlerin önem derecesinin ortaya konulması, daha önce kar kalitesinin ölçümüne yönelik yapılan çalışmaların anlaşılması ve diğer çalışmalar ile bağının kurulması noktasında önemli görülmektedir.

Ana ve alt kriterler değerlendirilirken öncelikle ana kriterlerin kendi içerisinde değerlendirilmesi; ardından ise tüm kriterlerin birlikte değerlendirilme aşaması izlenmiştir. Araştırma için belirlenen “Muhasebe kalitesi” ve “Karın yapısı” olan iki ana kriterin karşılaştırıldığında karın yapısının %61,6 oranıyla muhasebe kalitesinden daha önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Muhasebe kalitesi ise %38,4 ile ana kriter sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. Karın yapısı, farklı dönemlere ilişkin kar rakamlarının yan yana konularak analiz edilmesi ile gözlemlenebilmektedir. Buna karşılık muhasebe kalitesinin anlaşılabilmesi için finansal raporların dipnotlarının ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Hem zaman hem de uzmanlık gerektirmesi nedeniyle kar kalitesi açısından karın yapısına muhasebe kalitesine göre daha çok önem verilmesi, diğer bir ifade ile daha sık kullanılması beklenmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuç, bu beklentiyi destekler niteliktedir. Elde edilen bulgu,

karın kalitesinin belirlenmesi açısından her ne kadar karın yapısının çok daha önemli olduğunu ortaya koysa da muhasebe kalitesinin de göz ardı edilmemesi gereken bir faktör olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırma kapsamında karın yapısı ana kriterinin altında (i) karın sürekliliği ve (ii) kardaki değişim oranı şeklinde iki alt kriter yer almaktadır. Yapılan analiz neticesinde karın sürekliliğinin (%64,4 oranıyla) kategori içi sıralamada birinci ve en önemli alt kriter olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karın kalitesini ölçmeye yönelik yapılan çalışmalarda karın sürekliliğinin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Söz konusu çalışmalarda karı oluşturan ve dönemler itibariyle süreklilik gösteren kalemlerin, gelecekteki kar rakamlarının tahmini konusunda yatırımcılara daha sağlıklı bilgiler sunduğu vurgulanmaktadır. Süreklilik arz eden kalemlerin, kar zarar tablosundan rahatlıkla görülebileceği de değerlendirmeye katıldığında bu bulgunun beklentiler ile uyumlu olduğu söylenebilir. Kardaki değişim oranı ise toplam kar rakamındaki bir önceki döneme göre değişimi ifade etmektedir. Toplam kar rakamı içerisinde sadece o dönemde ortaya çıkabilecek olağanüstü gelir veya gider kalemlerinin olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle süreklilik gösteren gören kalemlere göre karın kalitesini daha az etkilemesi normal karşılanabilir. Ancak, işletmenin esas faaliyetleri dışında da gelir elde etme kabiliyetinin olması veya olağandışı giderleri yönetebilmesi beklenmektedir. Eğer kar rakamı bir işletmenin finansal performansının özeti olarak değerlendiriliyorsa, toplam kar rakamındaki değişimin de göz ardı edilmemesi gerektiği savunulabilir. Araştırmadan elde edilen bulgular, bu savı desteklemektedir. Her ne kadar kardaki değişim oranı, süreklilik arz eden kalemlere göre karın kalitesi açısından daha az önemli görülse de, yine de öneme sahip bir kriter olarak değerlendirilmiştir. Karın kalitesi, toplam kar rakamındaki değişimden etkilenmektedir.

Muhasebe kalitesinin alt kriterleri açısından araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde tahakkuk kalitesinin %60,3 oranıyla kategori içi sıralamada birinci ve en önemli alt kriter olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kategori içi diğer sıralamalar ise %26 oranla ölçüm kalitesi kategori içi sıralamada ikinci, denetim firmasının büyüklüğü %13,7 oranla üçüncü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karın sürekliliği gibi tahakkuk kalitesi de literatürde karın kalitesini ölçmek amacıyla sıklıkla kullanılmaktadır. Tahakkuklar, tutar olarak finansal tablolarda oldukça önemlidir. Kar yönetimi/manipülasyonu ile ilgili literatür incelendiğinde en sık kullanılan kar yönetimi aracının tahakkuklar olduğu görülmektedir. Tahakkukların hem tutar olarak yüksek olmaları hem de bazı tahakkuk kalemlerinin yönetimin kontrolünde olması nedeniyle karın kalitesi üzerinde önemli etkiye sahip olması beklenmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgu, bu beklenti ile uyumludur. Yönetilmiş/manipüle edilmiş bir kar rakamının yatırımcıları yanıltacağı açıktır. En sık başvuru ve tutar olarak en önemli etkiye sahip kar yönetimi aracı tahakkuklardır. Tahakkuklardan sonra ölçümle ilgili yapılan hata ve hileler gelmektedir. Kar rakamı ne kadar hata ve hileden arındırılmışsa yatırımcıları o kadar doğru yönlendirecektir. Dolayısıyla hata ve hilelerin varlığını temsil eden ölçüm kalitesi de karın kalitesi açısından bir diğer önemli faktör olarak değerlendirilmiştir. Muhasebe kalitesi içerisinde

denetim firmasının büyüklüğü aslında ölçüm kalitesi ile birlikte değerlendirilebilir. Bağımsız denetim, finansal tablolarda hata ve hile olmadı noktasında makul bir güvence sağlamaktadır. Bağımsız denetim şirketinin büyüklüğü, denetimin daha sağlıklı ve ayrıntılı yapıldığı sinyali olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle büyük bağımsız denetim şirketleri tarafından denetlenmiş bir finansal tabloda yer alan kar rakamının güvenilirliğinin daha yüksek olduğu düşünülebilir. Araştırmadan elde edilen bulgu, yatırımcıların bu görüşü benimsediği şeklinde yorumlanabilir. Araştırmaya katılan uzmanlar, denetim şirketinin büyüklüğünü karın kalitesine etki eden faktörlerden biri olarak nitelendirmişlerdir.

Sonuç olarak, önem dereceleri farklı olsa da karın kalitesine etki eden çeşitli faktörlerin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla karın kalitesini tek bir faktörü dikkate alarak ölçmenin mümkün olmayacağı söylenebilir. Ancak, ölçüm kalitesi, denetim firmasının büyüklüğü gibi kriterleri sayısallaştırmanın mümkün olmadığını veya tahakkuk kalitesi ile karın sürekliliği gibi değişkenleri aynı ekonometrik modelde kullanmanın yaratacağı yöntemsel sorunları düşündüğümüzde kar kalitesini tek bir faktör ile ölçmenin halen devam edeceği öngörülmektedir. Bu noktada bu çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda karın kalitesini ölçmeye yönelik çalışmaların bulgularının diğer faktörlerin varlığını da göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

YAZARLARIN BEYANI

Bu çalışmada, Araştırma ve Yayın Etiğine uyulmuştur, çıkar çatışması bulunmamaktadır ve de finansal destek alınmamıştır.

YAZARLARIN KATKILARI

Çalışma Konsepti/Tasarım- US, SG; Yazı Taslağı- US, SG; İçeriğin Eleştirel İncelemesi- US, SG; Son Onay ve Sorumluluk- US, SG.

AUTHORS' DECLARATION

This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support.

AUTHORS' CONTRIBUTIONS

Conception/Design of Study- US, SG; Drafting Manuscript- US, SG; Critical Revision of Manuscript- US, SG; Final Approval and Accountability- US, SG.

KAYNAKÇA

- Akkaya, B., ve Aktaş, H. 2013. “Muhasebe Bilgilerinin Değer İlişkisinde Firmalara Özgü Faktörlerin Etkisi”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(3), 313-326.
- Arkadani, S. S., Arkadani, M. D., ve Heyrani, F. 2013. “The Impact of High Earnings on the Informational Content of Cash Flows in the Listed Companies on Tehran Stock Exchange”, International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences. 3(4), 215-223.
- Arkan, S. 1976. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Özellikleri ve Dış Denetimleri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Ball, R., ve Brown, P. 1968. “An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers”, Journal of Accounting Research, 159-178.
- Barth, M. E., Landsman, W. R., ve Lang, M. H. 2008. “International Accounting Standards and Accounting Quality”, Journal of Accounting Research, 46(3), 467-498.
- Basu, S. 1997. “The Conservatism Principle and The Asymmetric Timeliness of Earnings”, Journal of Accounting and Economics, 24(1), 3-37.
- Beaver, W. H. 1981. Financial Reporting: An Accounting Revolution, Prentice Hall.
- Beaver, W., 1968. “The Information Content of Annual Earnings Announcements”, Journal of Accounting Research, 6, 67-92.
- Bellovary, J. L., Giacomino, D. E. ve Akers M. D. 2005. “Earnings Quality: It's Time to Measure and Report”, The CPA Journal, 75(11), 32-37.
- Bernstein, L. A., ve Siegel, J. G. 1979. “The Concept of Earnings Quality”, Financial Analysts Journal, 35(4), 72-75.
- Birgili, E. ve Düzer, M., 2010. “Finansal Analizde Kullanılan Oranlar ve Firma Değeri İlişkisi: İMKB’de Bir Uygulama”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 46, 74-83.
- Butler, M., Leone, A. J., ve Willenborg, M. 2004. “An Empirical Analysis of Auditor Reporting And Its Association With Abnormal Accruals”, Journal of Accounting and Economics, 37(2), 139-165.
- Büyükalvarcı, A., 2011. “Finansal Analizde Kullanılan Oranlar ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişki: Ekonomik Kriz Dönemleri İçin İMKB İmalat Sanayi Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Uygulama”, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 25(1), 225-240.
- Cao, Y., Feng, R. ve Kimbrough, M. 2021. “Does Lower Timely Loss Recognition Reflect Managers' Favorable Private Information?”. S&P Global Market Intelligence Research Paper Series. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3794690 (Erişim Tarihi: 1.11.2021).

- Caramanis, C., ve Lennox, C. 2008. “Audit Effort and Earnings Management”, *Journal of Accounting and Economics*, 45(1), 116-138.
- Ceylan, A. 2007. Kalite Güvence Standardı, Türkiye’deki Durum ve Meslek Mensubunun Sorumlulukları, 2. Türkiye Muhasebe Forumu, Ankara 30-31 Mart.
- Campbell, J. L., Downes, J. F. ve Schwartz, W. C. 2015. “Do Sophisticated Investors Use the Information Provided by the Fair Value of Cash Flow Hedges?”, *Review of Accounting Studies* 20(2), 934-975.
- Chan, K., Chan, L. K., Jegadeesh, N., ve Lakonishok, J. 2001. Earnings Quality and Stock Returns (No. w8308). National Bureau of Economic Research. Referans kontrol edilmeli?
- Chang, H., Donohoe, M., ve Sougiannis T. 2016. “Do Analysts Understand the Economic and Reporting Complexities of Derivatives?”, *Journal of Accounting and Economics*, 61(2–3), 584-604.
- Chaney, P. K., ve Lewis, C. M. 1995. “Earnings Management and Firm Valuation Under Asymmetric Information”, *Journal of Corporate Finance*, 1(3-4), 319-345.
- Chen, H., Tang, Q., Jiang, Y., ve Lin, Z. 2010. “The Role of International Financial Reporting Standards in Accounting Quality: Evidence from The European Union”, *Journal of International Financial Management and Accounting*, 21(3), 220-278.
- Cherkasova, V. ve Markina, V. 2021. “Do CEO Characteristics Impact a Company's Earnings Quality?”, *Montenegrin Journal of Economics*, 17(2), 207-225.
- Christenson, C. 1983. “The Methodology of Positive Accounting”, *Accounting Review*, 1-22.
- Comiskey, E. E., ve Mulford, C. W. 2000. *Guide to Financial Reporting and Analysis*, John Wiley ve Sons.
- Dechow, P. M. 1994. “Accounting Earnings and Cash Flows as Measures of Firm Performance: The Role of Accounting Accruals”, *Journal of accounting and economics*, 18(1), 3-42.
- Dechow, P. M., ve Dichev, I. D. 2002. “The Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accrual Estimation Errors”, *The Accounting Review*, 77(4), 35-59.
- Dechow, P. M., ve Schrand, C. M. 2004. *Earnings Quality*. Charlottesville, VA: Research Foundation of CFA Institute.
- Dechow, P. M., Kothari, S. P., ve Watts, R. L. 1998. “The Relation Between Earnings and Cash Flows”, *Journal of Accounting and Economics*, 25(2), 133-168.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G. ve Sweeney, A. P. 1995. “Detecting Earnings Management”, *The Accounting Review*, 70(2), 193-225.
- Dechow, P.M., Ge, W., ve Schrand, C. 2010. “Understanding Earnings Quality: A Review of The

- Proxies, Their Determinants and Their Consequences”, *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 344-401.
- Dechow, P.M., Ge, W., ve Schrand, C. 2010. “Understanding Earnings Quality: A Review of The Proxies, Their Determinants and Their Consequences”, *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 344-401.
- Dichev, I. D., ve Tang, V. W. 2009. “Earnings Volatility and Earnings Predictability”, *Journal of Accounting and Economics*, 47(1-2), 160-181.
- Dodd, D. ve Graham, B. 1934. *Security Analysis*, The McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Dunn, K. A., ve Mayhew, B. W. 2004. “Audit Firm Industry Specialization and Client Disclosure Quality”, *Review of Accounting Studies*, 9(1), 35-58.
- García-Meca, E. ve García-Sánchez, I.-M. 2018, “Does Managerial Ability Influence the Quality of Financial Reporting?”, *European Management Journal*, 36(4), 544-557.
- Goepel, K. 2018. Implementation of an Online Software Tool for the Analytic Hierarchy Process (AHP-OS), *International Symposium on the Analytic Hierarchy Process*, Hong Kong.
- Gör, Y ve Tekin, B. 2019. “BİST-100 Endeksinde Muhasebe Karları ve Hisse Senedi Fiyatları İlişkisi Üzerine Bir Araştırma”, *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi* (2019), 229-240.
- Kaya, A., ve Öztürk, M. 2015. “Muhasebe Kârları ile Hisse Senedi Fiyatları Arasındaki İlişki: BİST Firmaları Üzerine Bir Uygulama”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (67), 37-54.
- Kiraci, M. 2009. “Stok Yönetimi ve Karlılık İlişkisinin Finansal Oranlar Aracılığıyla İncelenmesi: İMKB İmalat Sektöründe Bir Araştırma”, *METU Studies in Development*, 36(1), 161-195.
- Kirschenheiter, M., ve Melumad, N. 2007. *Earnings’ Quality and Smoothing*. <https://pdfs.semanticscholar.org/71eb/7322d59bee32d20ec789cd809575eedea9d7.pdf>.
- Korkmaz, Ö., ve Karaca, S. S. 2013. “Firma Performansını Etkileyen Faktörler ve Türkiye Örneği”, *Ege Akademik Bakış*, 13(2), 169-179.
- Köse, Y. ve Gürkan, S. 2014. “Diğer Kapsamlı Gelir ile İşletmenin Piyasa Değeri Arasındaki İlişki: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerde Bir Araştırma”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 16(1): 21-45.
- Krishnan, G. V. 2003. “Does Big 6 Auditor Industry Expertise Constrain Earnings Management?”, *Accounting Horizons*, 17: 1-16.
- Lambert, R. A. 1984. “Income Smoothing as Rational Equilibrium Behavior”, *Accounting Review*, 604-618.
- Leal, L., Girao, L., Lucena, W. ve Martins, V. 2017. “Persistence, Value Relevance, And Accruals

- Quality in Extreme Earnings and Cash Flow Situations”, RAM Revista de Administração Mackenzie, 18(3), 203-231.
- Lev, B. 1989. “On the Usefulness of Earnings and Earnings Research: Lessons And Directions From Two Decades of Empirical Research”, Journal of Accounting Research, 27, 153-192.
- Mckee, T. E. 2005. Earnings Management: An Executive Perspective. United States of America: South-Western, a part of The Thomson Corporation.
- Nasser, Z. 2021. The Effects of Corporate Governance (CG) on Saudi Arabian Companies' Earnings Quality. Corporate Governance and Its Implications on Accounting and Finance (Editör: Ahmad Alqatan), 27-59.
- Ohlson, J. A., ve Zhang, X. J. 1998. “Accrual Accounting and Equity Valuation”, Journal of Accounting Research, 36, 85-111.
- Özer, G. ve Yücel, R. 2005. “Bir Yıldan Uzun Ölçüm Dönemlerinin Düzey ve Değişim Modelleri Açısından Muhasebe Kârları ile Hisse Senedi Fiyatları Arasındaki İlişki Üzerine Etkisi”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 14, 1-22.
- Özkan, N., ve Kayalı, M. M. 2015. “Kazanç, Nakit Akımı Ve Tahakkukların Süreçliliği: Borsa İstanbul Üzerine Bir Araştırma”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (43), 253-264.
- Penman, S. H., ve Zhang, X. J. 2002. “Accounting Conservatism, The Quality of Earnings, And Stock Returns”, The Accounting Review, 77(2), 237-264.
- Richardson, S., Sloan, R., Soliman, M., ve Tuna, I. 2002. Information in Accruals About Earnings Persistence and Future Stock Returns. Ann Arbor.
- Saaty, T. L. 1991. “Some Mathematical Concepts of The Analytic Hierarchy Process”, Behaviormetrika, 18(29), 1-9.
- Sayılgan, G. ve Gürdal, K. 2004. “Yatırım ve Yönetim Kararları Açısından Kâr Kavramındaki Değişim”, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 22 (1), 115-135.
- Schipper, K., ve Vincent, L. 2003. “Earnings Quality”, Accounting Horizons, 17, 97-110.
- Selimoğlu, S. ve Yeşilçelebi G. 2014. “Mesleki Aidiyetin Bağımsız Denetim Kalitesi Üzerine Etkisi: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 64, 27-52.
- Simunic, D. A., ve Stein, M. T. 1987. Product Differentiation in Auditing: Auditor Choice In The Market For Unseasoned New Issues, No. 13, Canadian Certified General.
- Sterling, R. R. 1990. “Positive Accounting: An Assessment”, Abacus, 26(2), 97-135.
- Yel, T. 2012. “Kar Kalitesi ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişkinin İMKB’de Test Edilmesi”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 8(16), 119-135.